

Roofvogelonderzoek in de rest van Nederland in 1995

Christiaan de Vries, Willem van Manen

Van een aantal gebieden is geen verslag van de coördinator ontvangen, maar zijn wel gegevens ingestuurd. Van deze inzendingen zijn verslagjes gemaakt.

Randmeerkust bij Nunspeet

In de Atlasblokken 26-28 en 38 en 27-21 werd geïnventariseerd door Willem van Manen. Dit leverde drie succesvolle buizerdnesten en territoria van Torenvalk (1) van Boomvalk (1) op. Het broedsucces bleef bij beide valken onbekend.

Boswachterij Nunspeet en omgeving

In een c. 3000 ha groot bosgebied (atlasblokken 26-38, 27-31, 32, 41, 42, 51 en 52 werden broedvogels gekarteerd door Willem van Manen. De opbrengst aan roofvogels staat vermeld in Tabel 1. Er werd geen vervolging vastgesteld en de broedpopulatie bestond uit nagenoeg uitsluitend adulte vogels. Alle sperwernesten mislukten als gevolg van predatie door Haviken.

Tabel 1. Aantallen en broedsucces bij roofvogels in Boswachterij Nunspeet 1995. *Numbers and breeding success of raptors in the Forestry of Nunspeet, province of Gelderland, in 1995.*

Soort <i>Species</i>	Territoria <i>Territories</i>	Nesten <i>Nests</i>	Succesvol <i>Successful</i>	Legbegin (n) <i>Onset laying (n)</i>	Legsel- grootte (n) <i>Clutch size (n)</i>	Uitgevlogen jongen/nest (n) <i>Fledglings/nest (n)</i>
Wespendief <i>P. apivorus</i>	9	5	3	25/5 (3)	2.0(1)	1.7 (3)
Havik <i>A. gentilis</i>	13	12	9	7/4 (8)	3.1(8)	2.6 (9)
Sperwer <i>A. nisus</i>	4	3	0	8/5 (2)	4.7(3)	-
Buizerd <i>B. buteo</i>	41	37	17	11/4 (16)	2.3(17)	1.5 (17)
Boomvalk <i>F. subbuteo</i>	1	1	0	-	3.0(1)	-

Oost-Veluwe

In het Appensche Veld bij Klarenbeek werden in de atlasblokken 33-25 en 26 de roofvogels geïnventariseerd door Liz Bezemer (Melatensteeg 54, 7201 BR Zutphen en Rob Versteeg (Libel 16, 7423 HG Deventer). Er werden drie territoria vastgesteld van Havik (2 succesvol), twee van Sperwer (1 succesvol) en drie van Buizerd (tenminste 2 succesvol).

ZW-Veluwe

Voor het 22ste jaar in successie werd de roofvogelbevolking van Planken Wambuis (1962 ha, voornamelijk bos en heide, blokken 32-58, 33-51, 40-11) gemonitord door Rob Bijlsma. In de omliggende gebieden werden hier en daar nog enkele roofvogels meegepikt. Dit leverde de volgende aantallen op: 3 paren Wespendief (legbegin 24 en 29 mei, 2 juni, legselgrootte 3x 2 eieren, aantal uitgevlogen jongen 3x 2), 5 paren Havik (legbegin gemiddeld 5 april, n=4, SD=3.5, spreiding 1-10 april; legselgrootte 1x 0, 1x 2, 2x 3 en 1x 4 eieren, aantal uitgevlogen jongen 1x 0, 2x 2 en 2x 3, sexratio in 4 nesten 6 man en 4 vrouw), 3 paren Sperwer (gemiddeld legbegin 2 mei, n=3, SD=4.3, spreiding 26 april-6

mei; legselgrootte 3x 5 eieren, aantal uitgevlogen jongen 2x 0 en 1x 4; sexratio in 1 nest 1 man, 3 vrouw, oorzaken van mislukking 2x predatie door Havik), 8 paren Buizerd (gemiddeld legbegin 11 april, n=6, SD=6.9, spreiding 4-23 april; legselgrootte 2x 0, 3x 2 en 3x 3 eieren, aantal uitgevlogen jongen 3x 0, 3x 1, 1x 2 en 1x 3, sexratio in 3 nesten 3 man en 3 vrouw), 1 paar Boomvalk (legbegin 9 juni, 3 eieren, 3 jongen uitgevlogen) en 1 paar Torenvalk (5 eieren, gepredeerd in vroege jongenfase). Alle broedvogels waren in volwassen kleed.

Zuidoostelijke Utrechtse Heuvelrug

In atlasblok 39-26 werden door René Haverdings (Staringlaan 65, 3906 WH Veenendaal) drie bewoonde haviksnesten en één buizerdnest gevonden. Alle nesten waren succesvol.

Den Haag

In de omgeving van Den Haag werden nestkasten opgehangen en roofvogels geïnventariseerd door Diederik Schrijvershof (Duinweg 2, 2585 JW Den Haag). In de atlasblokken 30-45, 56 en 37-16 werden zes territoria van Torenvalk en één van Boomvalk vastgesteld. In een populierenbosje werd een paartje Ransuil door een Torenvalk uit de nestkast gezet. In dit bosje brachten, slechts enkele tientallen meters van elkaar, twee paar Torenvalken en één Boomvalk jongen groot. Bij de Boomvalk vlogen drie jongen uit, bij de Torenvalken 1x 4, 3x 5 en 1x 6 jongen. Eén nestkast werd vermoedelijk uitgehaald.

Solleveld en Staelduinse Bos (Den Haag)

In Solleveld (atlasblok 30-53) en het Staelduinse Bos (37-23) werden gegevens verzameld door A.J.A. van Schie (Middelbroekweg 80a, 2675 KE Honselersdijk). In Solleveld werden territoria gevonden van één Havik (broedsucces onbekend), één Buizerd (succesvol), twee Sperwers (1 succesvol, de ander onbekend broedsucces), twee Torenvalken (beide succesvol) en één Boomvalk (succesvol). In het Staelduinse Bos en omgeving werden succesvolle broedgevallen vastgesteld van twee Sperwers, één Torenvalk en drie Boomvalken. Van twee andere boomvalkterritoria is onbekend of er jongen uitvlogen.

Westelijk Noord-Brabant

In de omgeving van Rucphen werden in de atlasblokken 49-28, 38, 48 en 50-21 roofvogelnesten gevonden en gecontroleerd door Hans Potters (Robijndijk 42, 4706 LW Roosendaal). Bij vier buizerdnesten vlogen 1x 0, 1x 1 en 2x 3 jongen uit. Eén paar Boomvalken bracht drie jongen groot. Een paartje Torenvalken produceerde twee eieren, maar was uiteindelijk niet succesvol.

Boswachterij Ulvenhout/Chaam (zuidwestelijk Noord-Brabant)

Door A.F. Rouwhof (Staatsbosbeheer) in boswachterij Ulvenhout/Chaam (atlasblokken 50-23, 24, 25 en 35) roofvogels geïnventariseerd. Van vijf haviksnesten waren er vier succesvol, één nest mislukte in de eifase. Tien sperwernesten waren alle succesvol. In 14 buizerdterritoria werden 12 nesten gevonden, waarbij in 11 gevallen jongen uitvlogen. Bij het mislukte broedgeval werden wel eieren gelegd, maar werden geen jongen waargenomen. In de twee overige territoria werd geen nest gevonden en bleef het broedsucces onbekend. Van de vier Torenvalken produceerden twee paren jongen. In de andere twee

territoria werd geen nest gevonden. Van de twee Boomvalken was één paar succesvol, van het andere paar bleef het broedsucces onbekend.

Uden (centraal Noord-Brabant)

Door J.G. Verhoeven (Kastanjeweg 48, 5401 JP Uden) werden in de atlasblokken 45-16, 36, 37 en 46 roofvogelgegevens verzameld. Twee Haviken bebouwden wel een nest, maar broedden niet daadwerkelijk. Van een derde Havik werd alleen het territorium vastgesteld. Vijf sperwerparen legden 4, 4, 5, 5 en 5 eieren, resulterend in respectievelijk 3, 2, 5, 5 en 5 uitgevlogen jongen. De jongen (10 manetjes en 10 vrouwtjes) werden geringd door Gertrude van Elzen. Van twee Buizerds werd alleen een territorium gevonden en drie Torenvalken brachten succesvol jongen groot.

Eindhoven

Ten westen van Eindhoven werden door G. Sanders uit Knegsel twee succesvolle broedgevallen van de Havik doorgegeven. De nesten zaten in de atlasblokken 51-32 en 53.

Zuidoostelijk Noord-Brabant

In de atlasblokken 51-42 en 43 werden in het bosgebied Buikheide bij Vessem de roofvogels geïnventariseerd door J. Kolsters (van Nuenstraat 96, 5503 CL Veldhoven) en geringd door J. Wouters. Territoria werden gevonden van Havik (2), Sperwer (3) en Buizerd (4). Eén haviksnest werd uitgehaald, het ander paar verdween van het toneel in de loop van de broedperiode. Bij de Sperwers vlogen 1x 3 en 2x 4 jongen uit. Twee buizerdnesten mislukten en bij de twee andere bleef het broedsucces onbekend. In de atlasblokken 51-32 en 57-24 brachten twee havikparen jongen groot.

NO-Limburg

In de Heidse Peel en de Mariapeel, op de grens van Noord-Brabant en Limburg, werden in de atlasblokken 52-32, 42-43 en 53 nesten gezocht en gecontroleerd door K. Jansen (v. Gilsstraat 20, 5781 CK Deurne). Er werden zes bewoonde haviksnesten en vijf bewoonde buizerdnesten gevonden. Van een buizerdnest werden de jongen mogelijk door een naburig buizerdpaar gepredeerd. Ook één haviksnest mislukte. Van de succesvolle haviksnesten vlogen 2x 3 en 3x 4 jongen uit, bij de Buizerds waren dat 1x 1, 2x 2 en 1x 3. De meeste jongen werden geringd.

Leudal en Meinweg (Midden-Limburg)

In het Leudal (700 ha, atlasblokken 58-33 en 34) en in Meinweg (1600 ha, atlasblokken 58-55 en 56) werden roofvogels geïnventariseerd door Jo Erkens (Aldenhofstraat 79, 6191 GS Neerbeek). In het Leudal werden territoria gevonden van Wespendif (1), Havik (5) en Buizerd (15). Van de Wespendif werd geen nest gevonden. In drie haviksnesten werden 3x 4 eieren gelegd en vlogen 3x 3 jongen uit. Van de Buizerd waren slechts twee paren succesvol: een 3-legsel resulteerde in 2 uitgevlogen jongen en ook het 2de nest leverde 2 jongen op. Alle jongen werden geringd.

In de Meinweg werden territoria vastgesteld van Wespendif (3), Havik (11) en Buizerd (29). Eén wespendifnest werd gevonden, waarvan twee jongen uitvlogen. Acht Haviken waren succesvol, waarvan bij 7 paren de legselgrootte varieerde van 5x 3, 1x 4 tot 1x 5 eieren. De legsels resulteerden in 1x 1, 2x 2, 3x 3 en 1x 4 uitgevlogen jongen. Van één

succesvol paar zijn legsel- en broedselgrootte onbekend en in één territorium is onbekend of er jongen zijn geproduceerd. Net als in voorgaande jaren werden geen succesvolle buizerdnesten aangetroffen.

Roerstreek (Midden-Limburg)

Ten zuiden van Roermond werden door de Vogelwerkgroepen 'De Haeselaar' en de 'Roerstreek' in de atlasblokken 58-43, 44, 53, 54, 55, 56, 60-12, 13, 14, 15, 22, 23 en 24 de roofvogels in kaart gebracht. Het gebied is gevarieerd met uitgestrekte bossen, agrarisch cultuurland en uiterwaarden. Door H. Maeghs en Th. Hermanns zijn een groot aantal jongen geringd. De Haviken hebben te lijden van vervolging. Er werden acht nesten moedwillig verstoord, waarvan bij twee nesten de jongen werden uitgehaald. Op een aantal nesten werden de jongen van een transponder voorzien. Een aantal sperwer-nesten werd door Haviken gepredeerd. De broedresultaten staan vermeld in Tabel 2.

Tabel 2. Aantallen en broedsucces van roofvogels in de Roerstreek in 1995. *Numbers and breeding success in the Roerstreek, province of Limburg, in 1995.*

Soort <i>Species</i>	Territoria <i>Territories</i>	Nesten <i>Nests</i>	Succesvol <i>Successful</i>	Mislukt <i>Failed</i>	Broedsucces onbekend <i>Success unknown</i>	Uitgevlogen jongen/ nest (aantal nesten) <i>Fledglings/nest (nests)</i>
Wespendief <i>Pernis apivorus</i>	4	4	2	2	0	2.0(2)
Havik <i>Accipiter gentilis</i>	21	18	13	8	0	3.0(11)
Sperwer <i>A. nisus</i>	44	40	28	15	1	3.7(25)
Buizerd <i>Buteo buteo</i>	59	54	50	8	1	2.0(42)
Torenvalk <i>Falco tinnunculus</i>	54	54	52	2	0	4.1(45)
Boomvalk <i>F. subbuteo</i>	8	7	6	2	0	2.3(4)

Summary: Raptor research elsewhere in The Netherlands in 1995

From many sites and plots in The Netherlands, forms with data on breeding and numbers were received by the Dutch Raptor Group. This article summarises the gist of these data, concentrating on reliable information regarding number of territories, nests, nesting success, clutch size, number of fledglings/successful nest and causes of breeding failure.

Adressen:

Christiaan de Vries, Tjaarda 362, 9202 KZ Drachten

Willem van Manen, Groenkampen 123, 9407 RM Assen

Tekening: Pieter de Haan